

Діяльність ГО «Форум видавців» у 2020 році

2017-2020 участь у загальноєвропейській поетичній платформі Versopolis, що фінансується Creative Europe. Членами платформи є 24 фестивалі з 23 країн Європи, 219 авторів, з них 8 українських, яких було делеговано ГО «Форум видавців»

2020 Онлайн-проект «Літкур'єр: читання уголос». За 2,5 місяці відбулось 27 літературних зустрічей з найвідомішими українськими авторами художньої літератури та нон-фікшну. Загальна кількість переглядів 282450 (ютуб, фейсбук, інстаграм). bit.ly/litkurjer

Завершився 27 BookForum — головний культурний фестиваль країни, який у зв'язку з пандемією вперше відбувся в онлайн-форматі. Упродовж п'яти днів відвідувачі мали змогу переглянути події та зустрітись з улюбленими авторами дотримуючись усіх карантинних правил.

Ініціатор та головний організатор заходу – неприбуткова громадська організація «Форум видавців».

27 BookForum відбувся за підтримки Українського культурного фонду, Львівської міської ради, Львівської обласної державної адміністрації, у партнерстві з Fedoriv Group.

Спеціально до 27 BookForum було оновлено веб-сайт фестивалю, аби усі охочі могли легко переглянути події та поспілкуватись з улюбленими авторами.

Країни-учасниці 27 BookForum: Австралія, Аргентина, Білорусь, Боснія і Герцеговина, Велика Британія, Ізраїль, Ірландія, Іспанія, Італія, Канада, Колумбія, Мексика, Нідерланди, Німеччина, Південна Африка, Польща, США, Франція, Швеція, Шотландія.

Почесною гостею 27 BookForum стала всесвітньо відома американська письменниця і музикантка Патті Сміт. У середині 1970-х вона була впливовою складовою панк-рок руху у Нью-Йорку.

До ефірів долучилися також Фернанда Мельчор, яка є однією із найяскравіших нових голосів мексиканської літератури і чий роман «Сезон ураганів» отримав низку престижних нагород; британський письменник Пітер Померанцев, який особисто презентував книгу «Це не пропаганда. Подорож на війну проти реальності»; а також

австралійська письменниця Гізер Морріс, авторка світового бестселера «Татуювальник Аушвіцу».

З Великої Британії на зв'язок з учасниками фестивалю вийшли письменник, чемпіон з поетичного слему Кейс Джаррет, дитяча письменниця, екоактивістка, письменниця Сасі Лойд, а також авторка та ілюстраторка книжок для дітей та молоді «Як приборкати дракона» Крессида Ковелл.

На 27 BookForum відбулися події за участі багатьох письменників з Німеччини. Серед них: Уте Енгелькенмаєр, керівниця відділу «Сервіс та інформація» Бібліотеки Дортмундського технічного університету, членкиня президії Німецької бібліотечної асоціації та Постійного комітету з питань менеджменту бібліотечних асоціацій ІФЛА; та Софі Маннс-Зюсбріх, працівниця Бібліотеки Лейпцизького університету, членкиня комісії з питань професійної кваліфікації Німецької бібліотечної асоціації.

Зі Сполучених Штатів вийшов на зв'язок Дорж Бату, письменник бурято-монгольського походження, автор книжок «Франческа. Повелителька траєкторій» та «Франческа. Володарка офіцерського жетона».

Завітав на онлайн-трансляції і Шон Байзел – шотландський книготорговець, автор мемуарів «Щоденник книгаря». Сьогодні Шон є власником найбільшого в Шотландії букіністичного магазину вживаних книг (понад 100 тисяч примірників), який офіційно визнано «національним книжковим містом».

Гостем з Австралії став письменник ДіБіСі П'єр, володар премії «Booker Man Prize».

Про свою роботу над новою книгою репортажів «Як нагодувати диктатора», що вийшла друком у Видавництві Старого Лева, розповів польський автор Вітольд Шабловський. До польської делегації на фестивалі приєдналися: фантаст Роберт Ваґнер, автор роману «Голокост F» Цезарій Збешховський, письменниця та літературна критикиня Анна Каньтох і творець «Контрабандистів» Конрад Янчура.

Третій рік поспіль BookForum став майданчиком для знайомства авторів з міжнародної платформи **Versopolis** з українським читачем.

Цьогоріч її представляли Гелен Айворі з Великої Британії, Бурджу Шагін зі Швеції, Дебора Вукушич з Іспанії, а також тринаціональна поетка Таня Габерланд. Ця престижна Всеєвропейська поетична платформа об'єднує 15 фестивалів з 13 країн Європи: Словенії, Словаччини, Македонії, Хорватії, Великої Британії, Бельгії, Італії, Іспанії, Польщі, Франції, Німеччини, Австрії, Швеції, Литви та України.

У межах фестивалю відбувся **XI Львівський міжнародний бібліотечний форум**, організований Українською бібліотечною асоціацією. У програмі форуму 37 подій. Цьогорічна тема Бібліотечного форуму: «Бібліотекарі: хто ми є?».

Відкриття 27 Львівського міжнародного BookForum

16 вересня на сайті та фейсбук-сторінці BookForum відбулась офіційна церемонія відкриття 27 Львівського міжнародного BookForum та оголошення переможця та фіналістів першої українсько-єврейської літературної премії «Зустріч».

Переможцем першого року книжкової премії «Зустріч: Українсько-єврейська літературна премія»™ став роман **«Вічний календар» Василя Махна (Видавництво Старого Лева, м. Львів).**

На фейсбук-сторінці фестивалю, де транслювалось відкриття, подію переглянуло понад 24 тисячі користувачів. [Подивитись подію в записі можна і зараз.](#)

27 BookForum мовою цифр

- Понад **187 928** переглядів подій (крім професійної програми та подій Бібліофоруму) на сторінках фестивалю у фейсбуці та на ютубі станом на 22 вересня
- **137** подій у програмі, з них 37 подій Львівського міжнародного бібліотечного форуму.
- **300 учасників:** авторів, видавців, ілюстраторів, перекладачів, громадських активістів та культурних менеджерів
- **23** іноземні автори
- **31** тематичний кластер та спецпроект

«Говорити про загальні перегляди фестивалю наразі зарано, адже усі події 27 BookForum безкоштовні і надалі залишатимуться у вільному доступі на сайті bookforum.ua та на фейсбук-сторінці організації. Ми будемо постійно оновлювати дані і наприкінці жовтня будемо готові оголосити про остаточні цифри. Упродовж наступного місяця ми плануємо опублікувати усі події на нашій фейсбук-сторінці, адже у нас там активніша аудиторія і усі охочі матимуть змогу їх переглянути. Ми розуміємо, що онлайн-формат відкриває перед відвідувачами багато можливостей, адже тепер не потрібно бути прив'язаним до конкретної години, а події можна подивитись будь-де і будь-коли. То ж думаємо, що кількість переглядів подій фестивалю збільшиться», – зазначають організатори.

Найвідвідуваніші заходи фестивалю за результатами перегляду на фейсбук-сторінці Фестивалю:

- **Листи з-за ґрат.** Письменницький правозахисний марафон, 20 вересня, 69 600 переглядів. Подивитись запис можна тут: <https://cutt.ly/CfKKZUB>
- **Офіційна церемонія відкриття 27 Львівського міжнародного BookForum та оголошення переможців премії «Зустріч»,** 16 вересня, 23 000 переглядів. Подивитись запис можна тут: <https://cutt.ly/yfKK1eR>
- **Все, що ви маєте знати про перепис в Україні,** 16 вересня, 10 500 переглядів. Подивитись запис можна тут: <https://cutt.ly/lfKLnL2>
- **Щоденники ув'язнення: розмова з Олегом Сенцовим,** 20 вересня, 6 500 переглядів. Подивитись запис можна тут: <https://cutt.ly/4fKLRHS>
- **Ніч поезії та музики non-stop,** 19 вересня, 6100 переглядів. Подивитись запис можна тут: <https://cutt.ly/PfKLVpR>
- **Ціна слова. Про місію журналіста в боротьбі за правду,** 17 вересня, 5700 переглядів. Подивитись запис можна тут: <https://cutt.ly/tfKL30G>
- **Перспективи розвитку книжкової сфери: візія Міністерства культури та інформаційної політики та Українського інституту книги,** 17

вересня, 5 300 переглядів. Подивитись запис можна тут:

<https://cutt.ly/2fKLCGZ>

- **Церемонія нагородження переможців премії BookForum Best Book Award**, 17 вересня, 5 200 переглядів. Подивитись запис можна тут:

<https://cutt.ly/YfKZqs7>

- **Спільний знаменник. Освіта, що може об'єднати країну**, 19 вересня, 3 600 переглядів. Подивитись запис можна тут:

<https://cutt.ly/lfKZA5Z>

- **Проект «Читання для задоволення»**. Чому батькам важливо формувати культуру читання у сім'ї, 19 вересня, 3 300 переглядів.

Подивитись запис можна тут: <https://cutt.ly/vfKZN61>

BookForum Best Book Award

2020 року за відзнаку змагалось понад 400 книжок від 72 видавництв. Їх оцінювали регіональні журі у трьох містах — Львові, Києві і Харкові та Велике журі.

Гран-прі здобула книжка «Українська абетка. Малюнки Георгія Нарбута» (Видавець Олександр Савчук, Харків) — за перше повне видання видатної пам'ятки української графіки у досконалому мистецькому оформленні та поліграфічному виконанні. вручено

Окрім Гран-прі, премією відзначено переможців у 17 різних номінаціях. Ще низка достойних книжок отримали спеціальні та персональні відзнаки. Перелік переможців тут: <https://bookforum.ua/p/1287>

Володар Гран-прі та переможці отримують спеціальну нагороду і дипломи від організаторів.

Про фокусну тему фестивалю

Декілька років поспіль команда та програмна рада фестивалю обирають фокусну тему, мета якої – привернути увагу до проблеми, актуальної для українського суспільства. Цього року у фокусі BookForum – Перепис населення: знати, хто ми є.

Кураторкою фокусної теми головного культурного фестивалю країни 2020 року стала Ганна Улюра – українська літературознавиця, кандидатка філологічних наук, літературна критикиня.

«Коли ми обмірковували тему в програмній раді BookForum, то визначили, що хочемо говорити про перепис населення, бо тоді тема була вкрай актуальною. Всі знали, що на осінь має припадати перепис населення, і ніщо не віщувало того, який рік нас чекає. Сьогодні ж тема набула ще глибших екзистенційних вимірів», – зазначила Ганна Улюра.

Тематичні кластери та спецпроекти

Невід'ємною частиною програми став 31 тематичний кластер та спецпроект.

Кураторкою фокус-програми «Анкета самовизначення» стала літературна критикиня Ганна Улюра. У межах програми відбулося шість подій у форматах дискусії, круглого столу і відкритої розмови.

Спецпроект «Українсько-Єврейська Зустріч» був сфокусований на розмовах про трагедію Шоа та героїзм звичайних людей у часи катастрофи та про нову емпатію, породжену Революцією Гідності та визвольною війною проти російських окупантів, про євреїв та українців в текстах Івана Франка та єврейську ідентичність в українській літературі XIX-XXI ст., про появу «Чорної книги» в українському перекладі тамеморіалізацію Янівського табору смерті у Львові, про міжнародну письменницьку резиденцію в Бучачі, на батьківщині лауреата Нобелівської премії з літератури Шмуеля Йосефа Агнона та ініціативу Мар'яни Максим'як «Світло на пагорбах». Учасники проекту: перекладач з івриту романів Аґарона Аппельфельда «Катерина» і «Квіти п'їтми» Віктор Радучький (Ізраїль), письменниця, авторка роману «Амадока» Софія Андрухович (Україна), член наглядової ради канадської недержавної організації «Українсько-єврейська зустріч», директор Українського наукового інституту Гарвардського університету в США, професор Сергій Плохій (США), видатний славіст, директор відділення славістики Єврейського університету в Єрусалимі, професор Вольф Москович (Ізраїль), професор УКУ Ярослав Грицак (Україна), літературознавець, професор-емерит Манітобського університету Мирослав Шкандрій (Канада), директорка з комунікацій «Українсько-єврейської зустрічі» Наталія Федущак (США), головний

редактор видавництва «Дух і Літера», директор Центру досліджень історії та культури східноєвропейського єврейства Леонід Фінберг, віце-президент Української асоціації юдаїки Сергій Гірик, директорка львівського музею «Територія Терору» Ольга Гончар, а також українські автори та видавці. Куратор – журналіст, громадський діяч, історик та перекладач Андрій Павлишин.

Кластер «Війна» включав три панельні дискусії. Курувала тему воєнна кореспондентка і письменниця Євгенія Подобна.

Тетяна Терен та Український ПЕН курували спецпроект «Права людини», який запропонував відвідувачам дві оптики – глобальну і локальну. У межах програми BookForum вони поглянули на нашу нову реальність і поставили головне питання: чи лишиться у ній місце для прав людини.

Кластер «Жінка в темі» запропонував відвідувачам погляд на тих, хто часто залишається в тіні, поза межами загальноживаного наративу. Дискутували про те, чи чути голоси письменниць, чи потрібна чоловікам гендерна рівність і про кого не пишуть у книжках. Кураторками кластеру стали правозахисниця і письменниця Лариса Денисенко та продюсерка радіо «Культура» і письменниця Ірина Славінська.

Одним з вразливих фронтів під час пандемії стала освіта. Про нові виклики для галузі дискутували у межах однойменного тематичного кластера вчителі й освітні експерт(к)и, діячі та діячки культури й державні управлінці. Програму кластера «Освіта» курували Наталія Каташинська та Олена Павлова з команди громадської спілки «Освіторія».

«У межах фокус-теми ми думали над тим, що в нашій країні є чимало факторів, які або штучно, або природньо її роз'єднують. Географічні особливості проживання, різниця між сільським і міським населенням та їхніми умовами життя, або мовне питання, яке, хоч і більш штучне, ніж справжнє, але присутнє. Є досить багато речей, які нас ніби роз'єднують. Проте у контексті освіти ми хотіли подумати, яким чином вона може стати саме тим великим рушієм, який би об'єднав країну навколо спільних цінностей, навколо розуміння себе і своєї ідентичності, як громадянина та особистості. У команді «Освіторії» ми

завжди керуємось думкою, що з освіти починається все: як наші великі перемоги, так і наші поразки, власне, з цього ми і виходили», – говорить Наталія Каташинська, кураторка кластеру «Освіта».

Дарія Кузява, членкиня команди журналу «Куншт», приготувала на 27 BookForum спеціальну науково-популярну програму. У межах кластера «Наука і технологія» дискутували про те, ким ми були, хто ми є і ким станемо – про Великий вибух, про те, як генетика здатна пояснити нас як вид і штучний інтелект, як кращу версію нас.

Тематичний кластер «Екологія» зібрав в одному колі антропологів і кліматологів, письменників і читачів, мамів і татів, покупців й маркетологів, експертів та активістів – усіх тих, для кого важливим є стан довкілля й хто готовий діяти задля його збереження. Кураторкою тематичного кластера «Екологія» стала співзасновниця Zero Waste Lviv Ірина Миронова.

Спецпроект «Фантастика» курував письменник Володимир Аренєв. Мова йшла про популярність антиутопій, «дорослішання» підліткової літератури та її серіалізацію.

Філософська програма на 27 BookForum представила цикл дискусій про засоби формування самовизначень як в індивідуальному, так і у суспільно-колективному вимірі, у локальних і глобально-світових масштабах. Тему кластеру «Філософія» курував засновник Club of Creative Philosophy, популяризатор філософії та член правління Українського філософського фонду Олександр Комаров.

У кластері «Комікси» говорили про мальопис як інструмент самоідентифікації автора, про жанр у видавничій справі і якою є роль видавця – шукача чи навігатора для шукачів. Тему курував письменник і видавець Богдан Кордоба.

Про письменництво зсередини говорили у спецпроекті письменниці і поетки Гаськи Шиян «Стиль життя», головна тема якого – «Письменницькі інсайти».

«Коли ми зрозуміли, що все будемо робити в онлайн-форматі, звичайно, це викликало сум від того, що не буде того живого спілкування, яке завжди є на фестивалях. Але попри це додалися інші, необмежені можливості, з точки зору гостей, яких можна запросити,

адже відстань, вартість квитків, візи перестали мати значення», – зазначає кураторка спецпроєкту «Стиль життя».

Третій рік поспіль у межах BookForum відбувався «Медіакластер» (Свобода слова). Тему курувала членкиня Всеукраїнської громадської організації «Комісія з журналістської етики», голова ГО «Асоціація «Жінки в медіа» Єлизавета Кузьменко.

«Як про пандемію говорити з дітьми, як діти її переживають, як за допомогою читання книжок втамовувати дитячу допитливість, пояснити їм, що це за страшні віруси і бактерії, як, попри все, веселитися і тримати настрій на висоті, відволікти увагу на щось радісне – ось головний фокус цьогорічної дитячої програми на BookForum», – розповіла кураторка кластеру «Діти» Оксамитка Блажевська.

Кластер «Здоров'я» – куратор Олесья Винник – був цілковито сконцентрований на «топовій» темі року – COVID-19. Менеджери охорони здоров'я, лідери думок, академічне середовище, лікарі-практики, закордонні медичні дослідники зібрались онлайн, щоб професійно і у незвичній формі знову зробити 27 BookForum майданчиком доказової медицини. Йшлося про різноманітні аспекти того, що називаємо нинішньою реальністю: про організацію медичної служби у критичний час, про вплив пандемії на суспільство, про формацію адекватної психологічної відповіді, про карантин і його доцільність, про світові тенденції в лікуванні та багато іншого. Проаналізували також, наскільки українці справилися із викликами сьогодні і що можемо зробити, щоб наше «завтра» було безпечнішим.

Цього року вперше на BookForum об'єднались 6 літературних фестивалів, які проводили події у межах спецпроєктів: [Мистецький Арсенал](#), [Мистецький фестиваль «І»](#), Кримський інжир, [Translatorium](#), [Острів Європа / Europe Island](#) та [Meridian Czernowitz](#).

UA: Радіо Культура спільно з BookForum підготувало цикл розмов, об'єднаних темою **«Життя післязавтра»**. Поговорили про актуальні питання літератури, музики, театру

й кіно та вплив на них пандемії. Гостями радіостудії стали: Софія Андрухович, Наталя Ворожбит, Андрій Содомора, Мар'яна Савка, Євген Глібовицький, Вікторія Амеліна та інші.

Продюсерка [UA: Радіо Культура](#) Ірина Славінська, формуючи тематичний зріз програм, звернула увагу насамперед на тему життя після карантину: *«Від березня, коли почався карантин, ми в ефірах, звісно, говорили про карантинні виклики – переважно*

у часовому форматі «тут і тепер». Однак у вересні, за пів року після початку усвідомлення викликів пандемії в нашому культурному просторі, уже можна говорити й про вивчені уроки. Наші культурні інституції опанували нові інструменти, пережили нові проблеми, але також осмислили й новонабуті свої сильні сторони. Про це нам було цікаво подумати, тож спеціально для BookForum ми запропонували такий огляд плюсів і мінусів карантинного життя та осмислених стратегій на післязавтра.

У фокусі були різні царини культури».

У межах 27 BookForum відбулась професійна програма у співпраці з Українським інститутом книги, Креативної Європи та House of Europe.

«Ніч поезії та музики non-stop».

27 BookForum спільно з Respublica FEST трансформував **«Ніч поезії та музики non-stop»**.

19 вересня на «Ночі поезії та музики non-stop» традиційно виступали поети з усього світу й відбувались концерти українських гуртів. Серед іноземних авторів – учасниці поетичної платформи Versopolis: Гелен Айворі з Великої Британії, Бурджу Шагін зі Швеції, Дебора Вукушич з Іспанії, тринаціональна поетка Таня Габерланд, а також британський поет

і перформер Кейс Джаретт. Серед українських — поет Юрій Іздрик, поет і перекладач Остап Сливинський, поетка і режисерка Ірина Цілик, поетка, перекладачка Маріанна Кіяновська. Під час ночі виступали українські музиканти: Kurs Valüt, Анастасія (Стасік) Шевченко, Ofliyan, The Unsleping Ragarop.

На Ніч музики та поезії завітало понад 5 тисяч користувачів, які переглянули трансляцію на фейсбук-сторінці та на сайті.

Після фестивалю буде опубліковано онлайн-антологію «КОВЧЕГ «ТИТАНІК». 20 есеїв про людство зразка 2020-го».

«Що відбувається з нашими різноманітними ідентичностями? Нашими культурними, релігійними, соціальними та іншими відмінностями? Чи перед лицем закритих кордонів і проблематичного пересування вони ще більше загострюються чи, навпаки, нівелюються? Чи, знову розділені межами, які вже мали б розчинитися, ми радше шукаємо винного, який завжди деінде – на іншому континенті, в іншій культурі, в іншому соціальному прошарку чи якійсь закритій групі, котра, як відомо, завжди переслідує «свої цілі», – чи, навпаки, ще більше відчуваємося пасажиром одного човна? І якщо це спільний човен, то який – «Титанік» чи все-таки ковчег, який от-от впливе на нові води? Хто ми: людство зразка 2020-го?», – зазначив куратор онлайн-антології Остап Сливинський.

До антології долучились відомі українські та іноземні письменники та письменниці: Вікторія Амеліна, Лариса Денисенко, Володимир Єрмоленко, Зоя Казанжи, Катерина Калитко, Ірена Карпа, Маріанна Кіяновська, Тарас Лютий, Тарас Прохасько, Гаська Шиян, Лідія Дімковська, Бурджу Шагін, Дебора Вукушич, Таня Габерланд, Гелен Айворі, Ян Карсон, Маша Колянович, Марта Дзідо, Даніель Одія, Андрей Хаданович.

Усі події 27 BookForum безкоштовні й надалі залишатимуться у вільному доступі на сайті bookforum.ua та на фейсбук-сторінці організації. Кількість переглядів подій на фейсбук-сторінці Фестивалю буде оновлюватись.

Дякуємо усім партнерам за підтримку 27 BookForum:

За підтримку: ДУ «Український культурний фонд», Львівська міська рада

За партнерство: Fedoriv Group

За сприяння: Національне Бюро програми ЄС «Креативна Європа» в Україні, канадська недержавна організація «Українсько Єврейська Зустріч»

Партнеру із проведення заходів: «Kooperative»

Програмним партнерам: MERIDIAN CZERNOWITZ, «Кримський дім», «Club of Creative Philosophy», Українській осередок Міжнародного

ПЕН-клубу, Куншт, установа «Львів – місто літератури ЮНЕСКО», проєкт «Почути», «Освіторія», «Українсько Єврейська зустріч», «Острів Європа», Фестиваль «Ї», «Кримський інжи», «Мистецький Арсенал», «Фундація Дарини Жолдак», Центр громадянських свобод, «Resbulica», «Translitoriun», Український інститут книги, Українська бібліотечна асоціація, Фонд народонаселення ООН, Львівський медіафорум

Іноземні програмні партнери: Польський інститут, Goethe-Institut, Французький інститут, Versopolis, Beletrina, Creative Europe, House of Europe, British Council, «EUPL», «Internews», Посольство Аргентинської Республіки, Литовський інститут, Посольство Канади в Україні.

Креативні партнери: «SODA Agency», «Element Agency»

Генеральні інформаційні партнери: «День», «Еспресо», «Український тиждень», «UA:Суспільне мовлення».

Офіційні партнери: «Газета по-українськи», «Країна», «Львівська Хвиля», «Львівська пошта», UA:Львів.

Медіапідтримка: «Львівське радіо», «WOMO», «Чорноморські новини», «Файне місто», «Радіо Трек», «Всі Суми», «Всі Суми.Панорама», Вінницьке інформаційне телевізійне агентство, «Кропивницький 24», «Вежа», «Житомир.Інфо», «ТРК: Перший кабельний», «Гречка», «Твоє місто», «Перший канал соціальних новин», «Волинь.Post», «Рівне медіа», «Свідомі».

Спеціалізовані інформаційні партнери: Інтернет-магазин «YaKaBoo», Портал «Читомо», Простір української дитячої книги «БараБука», «Культура UA», Українське радіо Культура.